

САНА ОЛОХ

Чурапчы улуунун хаһыата • ХАҤЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫНҤЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР • [sanaoloh](https://www.instagram.com/sanaoloh)

12+

2021 сыл
Муус устар
27 күнэ
оптуорунньук
№ 30
(11783)

оптуорунньук муус устар 27 >сэрэдэ муус устар 28 >чэппиэр муус устар 29 >бээтинсэ муус устар 30 >субуота ыам ыйын 1 >баскыһыанньа ыам ыйын 2 >бэнидизинньик ыам ыйын 3

МУУС УСТАР 27 КҮНЭ -- САХА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН КҮНЭ!

Саха сириҥ ытык-мааны олохтоохторо! Биир дойдулаахтарым!

Саха Өрөспүүбүлүкэтин салаалатын уонна тус бэйэм ааппыттан эһигини Саха Өрөспүүбүлүкэтин күнүнэн ис сүрэхпиттэн эбэрдэлиибин!

Муус устар 27 күнэ Саха сириҥ хас биирдии олохтообор уһулучу суолталаах. 1922 сыллаахха тэриллибит Саха АССР Сахабыт сириҥ устуоруйатыгар сайдыы сана кэмн тосхойбута. Бу күн биһиги Былатыан Ойуунускайы, Максим Аммосову, Исидор Барахову, Степан Аржакову уонна да атын үтүөкэннээх судаарыстыбаннай уонна уопсастыбаннай дьизэтэллэри махтана ахтан-санаан ааһабыт. Бу ытык дьоммут тустаах кэмнэ бэлиитикэбэ хорсуннарынан, төрөөбүт сирдэригэр бэринилээхтэринэн судаарыстыбаннаһы төрүттээбиттэрэ.

Ити кэмтэн номнуо 70 сыл ааспытын кэнниттэн, 1992 сыллаахха, Саха сирэ Арасыйыа Федерациятын састаабыгар сана статуһун быһаарар өрөспүүбүлүкэ сана Конституцията күүһүгэр киирбитэ. Сахабыт сириҥ сайдыытын сана кэмэ Михаил Николаевы уонна кини үөлээннээхтэрин кытта быстыспат ситимнээх.

Бу сыллар тухары биһиги өрөспүүбүлүкэбит улуу Арасыйыаны кытта үгүс кыайылаах, ситиһилээх сайдыы суолун тутуһан кэллэ. Бу кэм устата норуот хаһаайыстыбатын бары салаалара уонна социальнай эйгэ тэтимнээхтик сайыннылар.

Бүгүн биһиги иннибитигэр регионга күнэтэ бэлиэтэнэр үтүө улартылар тэтимнэрин өссө күүһүрдэр сорок турар. Сир баайын көдүүстээхтик туһанарга, сырьену хостоонун уонна таһаарыһын кэмэйин улаатыннарарга, тулалыыр эйгэбэ бырамыысыланнай үлэттэн тахсар хоромньуну аһыаттарга туһуламмыт сана сороктары туруорабыт. Өрөспүүбүлүкэбитигэр инфраструктура бөдөн бырайыактара олоххо киирэллэр, Арктиканы сайыннарыы сана сабахтара арыллар.

Кизн-куон сириҥ уотунан тайаан сытар өрөспүүбүлүкэбит бары мунуктарыгар национальнай бырайыактары олоххо киллэрэргэ сүткэн үлэ ыытыллар. Хаарбах туруктаах олохтор дьизлэри көтүрэн, сана дьизлэри тутуһуу, суоллары тутсарыт, куораттар уонна селиннээхтэр тас көстүүлэрин тутсарга оноробут, доруобуйа харыстабылын, үөрэх уонна култуура эйгэлэрин бөбөрүтүбүт уонна сайыннарабыт, демография көрдөрүүлэрин үрдэтэбит.

Саха сириҥ олохтоохторун булугас өйдөрүгэр, айар дьобурдарыгар олобулар сырьёба тирэбэрбэт экэнизмикэни тэрийэргэ күүспүтүн-кыахпытын түмэбит.

Ханнык да кэмнэ буоларын курдук, биһиги үлэбит-хамнаспыт олох хаачыстыбатын тутсарыыга уонна хас биирдии киһи тус кыабын арыыйытыгар туһаайыллар. Биһиги бары тулабытын тутсарарга, барытыгар үрдүк көрдөрүүнү ситиһэргэ, төрөөбүт дойдубутугар дьоллоох буоларга дьулуһабыт. Талааннаах уонна ураты кыахтаах дьон олохтор Арасыйыа үрдүк сайдыылаах региона буолар инники кэскилбитин кимиһтээх үлэбитинэн түстүүбүт.

Күндү Саха сириҥ дьоно! Биир дойдулаахтарым! Хас биирдиибит төрөөбүт Сахабыт сирэ бигэтик сайдарыгар дьонун кылаатын киллэрэр. Күн бүгүн кизн хабааннаах үтүө дьыалалары олоххо киллэрэн, иннибит диэки эрэллээхтик хардыылыбыт!

Тапталлаах өрөспүүбүлүкэбит үүнэ-сайда, чэчири туруохтун! Уруй-айхал!

Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дархана Айсен Николаев.

Күндү улууспут олохтоохторо уонна Ыалдьыттар!

Муус устар 27 күнэ - Саха сириҥ устуоруйатыгар улахан суолталаах бэлиэ күн. Бу күн 1922 сыллаахха Саха сирэ Өрөспүүбүлүкэтин биллэриллибитэ, Саха норуотун чулуу уолаттара Максим Аммосов, Платон Ойуунускай, Степан Аржаков, Исидор Барахов, Иван Винокуров уонна кинилэр табаарыстара тэрийбит Саха сириҥ судаарыстыбаннаһа олохтонуута сокуонунан бигэрэтиллибитэ. Биир дойдулаахпыт, Чурапчы улууттан төрүттээх Иван Николаевич Винокуров биһиги өрөспүүбүлүкэбит уонна саха норуотун сайдар кэскилигэр сүткэн кылаатын киллэрбитин биһиги умнуо суохтаахпыт. Билигин кини үтүө аатын төннөрүүгэ улуус уонна өрөспүүбүлүкэ таһымнарыгар араас өрүттээх, утумнаах үлэ ыытылларын оройун уопсастыбаннаһа, Арыылаах нэһилигэ туруорсар. Олортон биһирдэтиринэн - кини аатын Саха сириҥ Национальнай библиотэтигэр инэрии буолар.

Бүгүн бу суолталаах ураты бэлиэ күн өрөспүүбүлүкэ уонна Арасыйыа олохтор тэтимнээх улартылар бара турар кэмнэригэр бэлиэтэнэр. Биһиэхэ улахан тургутуулаах күннэр-дьыллар тураллар. Ону бука бары күүспүтүн түмэн дьонунук туруохпут. Күндү биир дойдулаахтарым!

Эһигини Саха Өрөспүүбүлүкэтин күнүнэн эбэрдэлиибит! Төрөөбүт дойдугут сайдарын туһугар үлэлээн-хамсаан, санааттан-сана ситиһиллэри дабайыт! Барытыгыгар кытаанах доруобуйаны, дьиз кэргэннэригэр этэннэ буолууну, ситиһиллэри бабарабыт!

Чурапчы улуунун баһылыга
Андрей Ноговицын,
улуустаабы дьокутааттар Сэбиэттэрин
бэрэссэдээтэлэ
Афанасий ЗАХАРОВ.

--- ҮӨРЭХ ---

Дистанционнай үөрэххэ көһөрдүлэр

Бу туһунан муус устар 24 күнүгэр Чурапчы улуунун суһал ыстааба иһитиннэрдэ.

Дьаһалга этиллибиккэ олобуран, бэнидизинньиктэн Хадаар уонна Алабар нэһиликтэрин оскуолалара толору дистанционнай үөрэххэ көстүлэр, онтон атын нэһиликтэргэ бары кылаастар оскуолаба үөрэнэллэр.

Оттон Чурапчы

нэһилигин иһинээби оскуолаларга 1, 2, 3 кылаастар итинэнэ 5, 6, 7, 8, 10 кылаастар тэийичтитэн олохтор үөрэниигэ көһүөхтээхтэрин, 4, 9, 11 кылаас үөрэнээччилэрэ быйылгы дьылга эксээмэннэрдээх буолан, оскуолаба үөрэнэллэрин туһунан Чурапчы улуунун үөрэх управлениетын начаалынньыгын солбуйааччы Анастасия Осипова сиһилии быһааран биэрдэ.

Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ.

--- ҮТҮӨ ХОЛОБУР ---

Оболору ууттан быһаабыт уолаттар - чурапчылар

Кулун тутар 25 күнүгэр Дьокуюскайга 202 микрооройонна оболору муус анныгар түспүттэрин быһаабылар диэн сурах социальнай ситимнэргэ тарбаммыта. Быһаааччылар Владимир Ершов 34 саастаах, Чурапчы Хатылытыттан төрүттээх. Оттон Владимир Диодоров - Лаврентьев 20 саастаах, куоракка улааппыт эдэр ычат. Ол эрэри аҕата Мындабаайыттан, ийэтэ Мугудайтан төрүттээхтэр.

Санатан этэххэ, быһаааччылар 202 микрооройонна кустар бааллар диэн дьиз кэргэннэринэн олохтор көрө, күүлэйдии кэлбиттэр. Ол бириэмэбэ икки оскуола оҕото муус үрдүнэн хаамса сылдьан, эмискэ ууга түспүттэр. Быһаааччылар бэйэлэрэ: "Биир да сөкүүндэ саарбахтаабакка, тутатына оболору быһыы сүүрбүпүт", - диэн этэллэр уонна көмөлөспөккө, таах көрөн турааччылар баалларыттан хомойоллорун биллэрэллэр.

"СО" кэр.

Сэбиэт кэскиллээх быһаарыылары бигэргэттэ

Муус устар 22 күнүгэр улуус дьокутааттарын Сэбиэтин 36-с уочараттаах сизссийэлэрэ буолла. Онно ылыныллыбыт быһаарыылар тустарынан улуус дьокутааттарын Сэбиэтин бэрэссэдээтэлиттэн Афанасий Захаровтан ыйыталастым. Афанасий Афанасьевич хас да боппуруос көрүллүбүтүттэн үс боппуруоһу билиһиннэрдэ.

– Билигин Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга туһуламмыт сана сокуон олоххо кириитинэн, улуустарга, ол эбэтэр бэйэни салайыны уорганнарыгар улахан соруктар турдулар. Чааһынай дьон ыанар ынахтарын төбөтүгэр 35 тыһыынча солк. көмө, өйбүл, ол эбэтэр субсидия ылыахтаахтарын бары билэбит. Билинни турукка чааһынай киһи үүт, эт туттарбат буоллабына, табаары онорооччу быһыытынан кыайан аабыллыбат өрүттэрэ федеральнай сокуоннарга ыйылла сылдьарын бэлитиэххэ сөп. Оччоҕо биһиги чааһынай ынахтаах дьоммут үүт, эт туттарбакка, бэйэлэрэ аһыылларыгар эрэ иитэр буоллахтарына, табаары онорооччу быһыытынан аабыллыбакка хаалан, ити этиллибит субсидияны ылар төрүөттэрэ суох балаһыанньата үөскүүр этэ. Ол күчүмэҕэйтэн дьоммутун быһаары, муниципальнай нормативнай – правовой аактаны онорон бигэргэттибит. Бу сизссийэ быһаарыытын бырайыагын Чурапчы улууһугар тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга туһуламмыт Агентство уонна тыа хаһаайыстыбатын управлениета ырытан, бэлэмнээн, маннькдьоммутугар көмө буоллун диэн, улуус дьокутааттарын Сэбиэтигэр боппуруос быһыытынан киллэрэн бигэргэтии буолла. Быһаччы эттэххэ, бу быһаарыынан чааһынай ыанар ынахтаах дьоммутун тыа хаһаайыстыбатын сайдыытыгар туһуламмыт субсидия ылааччы быһыытынан чопчулаан бигэргэттибит. Бу 149 № - дээх быһаарыы юридическай хайысхалаах буоларынан, ыанар ынах төбөтүгэр субсидия ылар дьоммут быраап өттүнэн көмүскэллээх буолуула улаатта. Быһаарыы бу хаһыат нүөмэригэр толору табыста.

Салгыы бу быһаарыыны сайыннаран, улуус дьокутааттара 150-с №-дээх быһаарыыны ылынныбыт. Бу быһаарыы ис хоһоонун быһаардахха

манньк: биир ыанар ынабы көрөргө көрсүллэр ороскуот сууматын сүрүн өттүн бигэргэтэн, нормативнай-правовой эйгэҕэ киллэрэн, чааһынай киһи отчуоттууругар сөпкө ороскуоттаабытын өйдөбүлүн бигэргэттибит. Ол эбэтэр федеральнай, өрөспүүбүлүкэ сокуоннарыгар, тыа хаһаайыстыбатын министэриэтибэтин анал уураахтарыгар олобуран, ороскуоттарын ааҕан, былааннаммыт ороскуотун бэрээдэгин ааҕан-суоттаан бигэргэттибит. Онон чааһынай хаһаайыстыба ылбыт субсидиятын араас бытархай отчуоту онороруттан босхолонорун ситистибит. Кини отчуоттуур юридическай реестригэр бу быһаарыы бэрээдэгэр кирибит юридическай өттүнэн көмүскэллээх буолар. Бу быһаарыыны Агентство уонна тыа хаһаайыстыбатын управлениета бэлэмнээн киллэрбиттэрэ, дьокутааттарынан балачча ырытыллан, чочуллан бигэргэннэ. Толору быһаарыыта эмиз бу хаһыат нүөмэригэр баар.

Бу этиллибит быһаарыылар бырайыактара баалларын улуус баһылыга Андрей Тимофеевич Ноговицын, тыа хаһаайыстыбатын агентствотын дириэктэрэ Василий Василий Хомподоев, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начаалынньыга Александр Иванович Сивцев Ил Түмэн тыа хаһаайыстыбатын кэмитиэтин бэрэссэдээтэлигэр Андрей Михайлович Находкинна, Ил Түмэн буддьүөккэ кэмитиэтин бэрэссэдээтэлигэр Юрий Михайлович Николаевка көрдөрөн тураллар. Онон Ил Түмэн бу икки улахан сис кэмитиэтин бэрэссэдээтэллэрэ чааһынай сүөһүлээх дьону сокуон өттүнэн көмүскүүр икки дьаһал тахсаары турар эбит диэн биһирээн, бэлитээн тураллар. Саха Өрөспүүбүлүкэтин тыа хаһаайыстыбатын сайыннарыыга сана сокуон олоххо кириитин миэстэтигэр улуус дьаһалтата, дьокутааттара күүһүрдэн, эбэн бизрии буолла диэн бу сизссийэ быһаарыыларыгар этиэххэ наада.

Үһүс боппуруоһунан бу сизссийэҕэ улуус дьокутааттарын Сэбиэтин иһинэн үлэлиэхтээх ычат палататын тэрийии туһунан эмиз биир балай да суолталаах быһаарыыны ылынныбыт. Бу балаһыанньа ис хоһоонун С.К. Макаров аатынан улуустаагы гимназия 11-с кылааһын үөрэнээччитэ Ньургун Пермяков киллэрэн турар, ону балачча өр

үлэлэһэн бу балаһыанньаны бигэргэттибит. Манна улуустаагы салайар аппараат салайааччыта Айтал Керемясов үлэлэстэ, ону тэнэ өрөспүүбүлүкэҕэ Ычат парламенын салайааччытынан быйыл талыллан үлэли сылдьар эдэр, эрчимнээх ычат Антон Васильев видео-сибээс нөңүө тус санаатын үллэһиннэ. Онуоха бу балаһыанньа атын улуустарга холобур буоларын бэлиэтээтэ. Өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн аан бастаан улуус дьокутааттарын Сэбиэтин иһинэн тэриллибит ычат палатата буоларын эттэ, ситиһиилэри баарда. Онон биһиги иннибитигэр ычат политикатыгар туһуламмыт сөптөөх балаһыанньа ылылынна. Манна нэһилиэктэртэн биирдии ычаты талан киллэриэхтээхпит. Ону нэһилиэк дьокутааттара бигэргэтэн ытыахтаахтар. Онон рекомендация быһыытынан, 35 сааһыгар диэри саастаах дьокутаат баар буоллабына, кинини хандьыдаат быһыытынан түһэриэхтэрэ этэ. Ону таһынан бу палатага оскуолаттан 7 үөрэнээччи эбии кириэхтээх, оччотугар 24 чилиэн талыллан үлэлиэхтээх. Онуоха бэйэлэрин ортолоруттан бэрэссэдээтэли талан, улуус дьокутааттарын Сэбиэтин кытта ыкса былааннаахтык үлэлэһиэхтээхтэр. Оскуола үөрэнээччилэрин талыыга улуустаагы үөрэх салалтатын иитэр отделын нөңүө кандидатуралар кириэхтээхтэр. Ону оробуочай бөлөх дьүүлэлэһэн, ырытыһан парламент састаабыгар ылыахтаах. Ычат палататын тэрийии сыалын-соругун билиһиннэрдэххэ, чуолаан ыччаппытын сайыннарыыга, правовой култуура биэтик кириитигэр, гражданскай инициативалар былаас араас хайысхаларынан өйбүллээх буолууларыгар туһуланар.

Түмүктээн эттэххэ, улуус дьокутааттарын Сэбиэтэ бигэргэппит бу үс быһаарыылар улууспут олохтоохторугар, чуолаан тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктанар чааһынай хаһаайыстыбаларга кэскиллээх, таһаарыылаах үлэни-хамнаһы мэкэтиэлиэ

Түгэнинэн туһанан, Өрөспүүбүлүкэбит күнүнэн уонна кэлэн иһэр Маай бырааһынньыктарынан бука барыгытын истинник эбэрдэлибин. Дьолу-соргуну, үлэҕэ-хамнаска ситиһиилэри, бары түмсүүлээх буолуобун! Билигин даһаны пандемия убаарабакка турар. Онон бэйэ-бэйэбитин харыстаһан, бары ирдэбиллэри тутуһан сылдьабын, этэннэ буолуобун!

Анна ЗАХАРОВА.

УЛУСНЫЙ (РАЙОННЫЙ) СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)» РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ) ТРИДЦАТЬ ШЕСТАЯ (ОЧЕРЕДНАЯ) СЕССИЯ																
РЕШЕНИЕ № 148																
с. Чурапча от 22 апреля 2021 г.																
«Об установлении цены земельных участков, находящихся в собственности муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия)																
В соответствии с Федеральным законом от 06.10.2003 N 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», с Земельным кодексом Российской Федерации, руководствуясь подпунктом 3 пункта 2 статьи 39.4 Земельного кодекса Российской Федерации, Улусный (районный) Совет депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» решил:																
1. Установить, что цена земельных участков, находящихся в собственности МО «Чурапчинский улус (район)», при их продаже без проведения торгов, определяется в размере кратности ставки земельного налога за единицу площади земельного участка согласно приложению настоящего решения.																
2. Настоящее решение вступает в силу со дня официального опубликования.																
3. Контроль исполнения настоящего решения возложить на постоянную депутатскую комиссию по аграрной политике, природопользованию и экологии.																
А.Т. Ноговицын, глава муниципального образования А.А. Захаров, председатель улусного (районного) Совета																
Приложение к решению от «22» апреля 2021г. №148 КРАТНОСТЬ СТАВКИ ЗЕМЕЛЬНОГО НАЛОГА ЗА ЕДИНИЦУ ПЛОЩАДИ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА ПО ВИДАМ РАЗРЕШЕННОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2	3	12	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3
* Группы видов разрешенного использования:																
1. Земельные участки, предназначенные для размещения домов среднеэтажной и многоэтажной жилой застройки.																
2. Земельные участки, предназначенные для размещения домов малоэтажной жилой застройки.																
3. Земельные участки, предназначенные для размещения индивидуальных жилых застроек.																
4. Земельные участки, предназначенные для размещения гаражей и автостоянок.																
5. Земельные участки, предназначенные для дачного строительства, садоводства и огородничества.																
6. Земельные участки, предназначенные для размещения объектов торговли, общественного питания и бытового обслуживания.																
7. Земельные участки, предназначенные для размещения гостиниц.																
8. Земельные участки, предназначенные для размещения офисных зданий делового и коммерческого назначения.																
9. Земельные участки, предназначенные для размещения объектов рекреационного и лечебно-оздоровительного назначения.																
10. Земельные участки, предназначенные для размещения производственных и административных зданий, строений, сооружений промышленного, коммунального хозяйства, материально-технического, продовольственного снабжения, сбыта и заготовок.																
11. Земельные участки, предназначенные для размещения электростанций, обслуживающих их сооружений и объектов.																
12. Земельные участки, предназначенные для размещения портов, водных, железнодорожных вокзалов, автодорожных вокзалов, аэропортов, аэродромов, аэровокзалов.																
13. Земельные участки, предназначенные для разработки полезных ископаемых, размещения железнодорожных путей, автомобильных дорог, искусственно созданных внутренних водных путей, причалов, пристаней, полос отвода железных и автомобильных дорог; водных путей, трубопроводов, кабельных, радиорелейных и воздушных линий связи и линий радиосвязи, воздушных линий электропередачи конструктивных элементов и сооружений, объектов, необходимых для эксплуатации, содержания, строительства, реконструкции, ремонта, развития строений, сооружений, устройств связи, размещения наземных сооружений и инфраструктуры спутниковой связи, объектов космической деятельности, военных объектов.																
14. Земельные участки, занятые особо охраняемыми территориями и объектами, городскими лесами, скверами, парками, городскими садами.																
15. Земельные участки, предназначенные для сельскохозяйственного использования.																
16. Земельные участки, предназначенные для размещения административных зданий, объектов образования, науки, здравоохранения и социального обеспечения, физической культуры и спорта, культуры, искусства.																
17. Земельные участки, предназначенные для строительства перинатальных центров, онкологических диспансеров, общеобразовательных организаций, дошкольных образовательных организаций, реабилитационных центров, психоневрологических интернатов, социально-реабилитационных центров для престарелых и инвалидов, домов-интернатов для престарелых и инвалидов, земельных участков																

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
* Группы видов разрешенного использования:	1. Земельные участки, предназначенные для размещения домов среднеэтажной и многоэтажной жилой застройки	2. Земельные участки, предназначенные для размещения домов малоэтажной жилой застройки	3. Земельные участки, предназначенные для размещения индивидуальных жилых застроек	4. Земельные участки, предназначенные для размещения гаражей и автостоянок	5. Земельные участки, предназначенные для дачного строительства, садоводства и огородничества	6. Земельные участки, предназначенные для размещения объектов торговли, общественного питания и бытового обслуживания	7. Земельные участки, предназначенные для размещения гостиниц	8. Земельные участки, предназначенные для размещения офисных зданий делового и коммерческого назначения	9. Земельные участки, предназначенные для размещения объектов рекреационного и лечебно-оздоровительного назначения	10. Земельные участки, предназначенные для размещения производственных и административных зданий, строений, сооружений промышленного, коммунального хозяйства, материально-технического, продовольственного снабжения, сбыта и заготовок	11. Земельные участки, предназначенные для размещения электростанций, обслуживающих их сооружений и объектов	12. Земельные участки, предназначенные для размещения портов, водных, железнодорожных вокзалов, автодорожных вокзалов, аэропортов, аэродромов, аэровокзалов	13. Земельные участки, предназначенные для разработки полезных ископаемых, размещения железнодорожных путей, автомобильных дорог, искусственно созданных внутренних водных путей, причалов, пристаней, полос отвода железных и автомобильных дорог; водных путей, трубопроводов, кабельных, радиорелейных и воздушных линий связи и линий радиосвязи, воздушных линий электропередачи конструктивных элементов и сооружений, объектов, необходимых для эксплуатации, содержания, строительства, реконструкции, ремонта, развития строений, сооружений, устройств связи, размещения наземных сооружений и инфраструктуры спутниковой связи, объектов космической деятельности, военных объектов	14. Земельные участки, занятые особо охраняемыми территориями и объектами, городскими лесами, скверами, парками, городскими садами	15. Земельные участки, предназначенные для сельскохозяйственного использования	16. Земельные участки, предназначенные для размещения административных зданий, объектов образования, науки, здравоохранения и социального обеспечения, физической культуры и спорта, культуры, искусства	17. Земельные участки, предназначенные для строительства перинатальных центров, онкологических диспансеров, общеобразовательных организаций, дошкольных образовательных организаций, реабилитационных центров, психоневрологических интернатов, социально-реабилитационных центров для престарелых и инвалидов, домов-интернатов для престарелых и инвалидов, земельных участков

кратность	2	3	10	2	3	2	2	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3
кадастровая стоимость	3928,27	346,38	192,50	2589,00	193,00	3675,00	3674,66	367,00	1105,00	1040,00	1499,00	25,00	1655,00	16,00	15,48	1105,00	1105,00
площадь	1500	1500	1000	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
ставка налога	1,50%	1,50%	0,30%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
выкуп	176 772,15	23 380,65	5 775,00	116 505,00	13 027,50	165 375,00	165 359,70	24 772,50	74 587,50	70 200,00	101 182,50	1 687,50	74 475,00	1 080,00	1 044,90	74 587,50	74 587,50
	4,0	3,3	1,0	3,5	2,3	5,5	6,0	3,3	4,0	4,0	2,7	2,7	4,0	2,7	2,7	2,7	2,7
Постановление правительства №377 от 30.08.377																	
кратность	8	10	10	7	7	11	12	10	12	12	8	8	8	8	8	8	8
кадастровая стоимость	3928,27	346,38	192,50	2589,00	193,00	3675,00	3674,66	367,00	1105,00	1040,00	1499,00	25,00	1655,00	16,00	15,48	1105,00	1105,00
площадь	1500	1500	1000	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500	1500
ставка налога	1,50%	1,50%	0,30%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
выкуп	707088,6	77935,5	5775	407767,5	30397,5	909562,5	992158,2	82575	298350	280800	269820	4500	297900	2880	2786,4	198900	198900

УЛУСНЫЙ (РАЙОННЫЙ) СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)» РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

ТРИДЦАТЬ ШЕСТАЯ (ОЧЕРЕДНАЯ) СЕССИЯ

РЕШЕНИЕ № 149

с. Чурапча

от «22» апреля 2021 г.

Об утверждении получателей субсидии на содержание крупного рогатого скота

На основании пункта 7 статьи 78Бюджетного кодекса РФ, Федерального закона от 06 октября 2003 года №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», Федерального закона от 7 июля 2003 года №112-ФЗ «О личном подсобном хозяйстве», Федерального закона от 29 декабря 2006 года №264-ФЗ «О развитии сельского хозяйства», Закона Республики Саха (Якутия) от 15 декабря 2010 г. 881-З № 639-IV «О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по поддержке сельскохозяйственного производства», Закона Республики Саха (Якутия) от 26 апреля 2016 года 1619-З № 791-V«О развитии сельского хозяйства в Республики Саха (Якутия)», Закона Республики Саха(Якутия) от 14 июля 2000 года 3 №207-II «О личном подсобном хозяйстве граждан в Республике Саха(Якутия)», в целяхреализацииПорядка предоставления и расходования субвенций изгосударственного бюджета Республики Саха(Якутия) местным бюджетам на осуществление органами местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха(Якутия) отдельных государственных полномочий по поддержке сельскохозяйственного производства, утвержденного Постановлением Правительства Республики Саха(Якутия) от 30 декабря 2020 №445 в рамках межмуниципальной программы «Развитие сельского

хозяйства Чурапчинского улуса на 2019-2022 годы», улусный Совет депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус(район)» Республики Саха(Якутия) решил:

1. Установить, что в муниципальном образовании «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия) граждане, ведущие личное подсобное хозяйство, у которых есть в собственности или ином праве крупный рогатый скот (дойная корова) признаются получателями субсидии.

2. Установить, что меры государственной поддержки, предусмотренные Постановлением Правительства Республики Саха (Якутия) от 30 декабря 2020 г. № 445 «Об утверждении порядка предоставления и расходования субвенций из государственного бюджета Республики Саха (Якутия) местным бюджетам на осуществление органами местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха (Якутия) отдельных государственных полномочий по поддержке сельскохозяйственного производства», направленных на поддержку скотоводства в личных подсобных хозяйствах граждан – гражданам, ведущим личное подсобное хозяйство на финансовое обеспечение (возмещение) части затрат на содержание крупного рогатого скота(на 1 голову дойной коровы) предоставляются в виде грантов в форме субсидий.Результатом предоставления грантови целевым показателем достижения результатов предоставления грантов являются сохранность поголовья дойных коров по итогамгода, в котором были предоставлены гранты.

3. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования в районном периодическом издании «Сана Олох» и распространяет свое действия на правоотношения, возникшие с 1 января 2021 года.

4. Контроль исполнения настоящего решения возложить на комиссию по аграрной политике улусного (районного) Совета депутатов МО «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия).

А.Т. Ноговицын, глава муниципального образования,
А.А. Захаров, председатель улусного (районного) Совета.

УЛУСНЫЙ (РАЙОННЫЙ) СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)» РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ)

ТРИДЦАТЬ ШЕСТАЯ (ОЧЕРЕДНАЯ) СЕССИЯ

РЕШЕНИЕ № 150

с. Чурапча

от «22» апреля 2021 г.

Об утверждении порядка определения плановых затрат личного подсобного хозяйства на содержание одного маточного поголовья скота в Чурапчинском улусе(районе)Республики Саха (Якутия)

На основании пункта 7 статьи 78Бюджетного кодекса РФ, Федерального закона от 06 октября 2003 года №131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в РФ», Федерального закона от 7 июля 2003 года №112-ФЗ «О личном подсобном хозяйстве», Федерального закона от 29 декабря 2006 года №264-ФЗ «О развитии сельского хозяйства», Закона Республики Саха (Якутия) от 15 декабря 2010 г. 881-З № 639-IV «О наделении органов местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха (Якутия) отдельными государственными полномочиями по поддержке сельскохозяйственного производства», Закона Республики Саха (Якутия) от 26 апреля 2016 года 1619-З № 791-V«О развитии сельского хозяйства в Республики Саха (Якутия)», Закона Республики Саха(Якутия) от 14 июля 2000 года 3 №207-II «О личном подсобном хозяйстве граждан в Республике Саха(Якутия)», в целяхреализацииПорядка предоставления и расходования субвенций из государственного бюджета Республики Саха(Якутия) местным бюджетам на осуществление органами местного самоуправления муниципальных районов и городских округов Республики Саха(Якутия) отдельных государственных полномочий по поддержке сельскохозяйственного производства, утвержденного Постановлением Правительства Республики Саха(Якутия) от 30 декабря 2020 №445 в рамках межмуниципальной программы «Развитие сельского хозяйства Чурапчинского улуса на 2019-2022 годы», улусный Совет депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус(район)» Республики Саха(Якутия) решил:

1. Утвердить прилагаемый порядок определения плановых затрат граждан, ведущихличное подсобное хозяйство на содержание одного маточного поголовья скота (дойной коровы) в Чурапчинском улусе(районе) Республики Саха (Якутия).

2. Настоящее решение вступает в силу с момента официального опубликования в районном периодическом издании «Сана Олох» и распространяет свое действия на правоотношения, возникшие с 1 января 2021 года.

3. Контроль исполнения настоящего решения возложить на комиссию по аграрной политике улусного (районного) Совета депутатов МО «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия).

А.Т. Ноговицын, глава муниципального образования,
А.А. Захаров, председатель улусного (районного) Совета.

Приложение к Решению улусного (районного) Совета депутатов МО «Чурапчинский улус (район)» РС (Я) от «22 апреля_2021 года №150

ПОРЯДОК
определения плановых затрат граждан, ведущих личное подсобное хозяйство на содержание одного маточного поголовья скота (дойной коровы) в Чурапчинском улусе (районе) Республики Саха (Якутия)

1. Общие положения

1.1. Настоящий порядок разработан в соответствии с методическим пособием по нормированию труда и материальных ресурсов для планирования и прогнозирования отраслей животноводства Республики Саха (Якутия), изданному 2011 году в городе Якутске.

1.2. Настоящий порядок определяет установленные затраты гражданином и совместно проживающими с ним и (или) совместно осуществляющими с ним ведение личного подсобного хозяйства членами его семьи на содержание одной дойной коровы в населённых пунктах Чурапчинского улуса (района) Республики Саха (Якутия).

2. Термины, используемые в настоящем порядке

Личное подсобное хозяйство - форма непредпринимательской деятельности по производству и переработке сельскохозяйственной продукции. Личное подсобное хозяйство ведется гражданином или гражданином и совместно проживающими с ним и (или) совместно осуществляющими с ним ведение личного подсобного хозяйства членами его семьи в целях удовлетворения личных потребностей на земельном участке, предоставленном и (или) приобретенном для ведения личного подсобного хозяйства.

Маточное поголовье скота (дойная корова) – отелившая самка крупного рогатого скота (далее по тексту дойная корова).

Предоставление отчетности получателем субсидии – гражданином и совместно проживающими с ним и (или) совместно осуществляющими с ним ведение личного подсобного хозяйства членами его семьи всоответствии Бюджетным кодексом РФ, Налоговым кодексом РФ

если предоставлены бюджетные средства в виде субсидии из бюджета всех уровней (*Федерального, Регионального, Местного*) на развитие личного подсобного хозяйства, получатель субсидии должен предоставить отчетность на целевое расходование предоставленных бюджетных средств.

Плановые затраты на содержание одного маточного поголовья скота в Чурапчинском улусе(районе) Республики Саха (Якутия) – затраты связанные содержанием одной дойной коровы в населённых пунктах Чурапчинского улуса(района) Республики Саха(Якутия).

3. Расчет плановых расходов на содержание 1 головы коровы, по среднерыночным ценам, установленным в Чурапчинском районе на 2021 год
Табл.1

Годовой расход кормов на дойную корову для Центральной, Южной зон Республики.

Показатели	Средне-суточная дача, кг	Продол-жительность периода, дней	Расход кормов за год, т.	
Годовой удой 1500 кг.				<i>Система ведения сельского хозяйства в Республике Саха (Якутия) на период 2019-2020 годы/методические пособия. Якутск 2017г. - Г.5 С.198. Таб.3</i>
Требуется по норме:				
Сено луговое	7	240	1,68	
Силос, сенаж разнотравный	8	150	1,2	
Комбикорм	0,7	240	0,168	
Расход воды на 1 корову (питьевой и для хоз. нужд) литр/сутки	60			<i>Норма потребления воды рассчитана на основании Методического пособия по нормированию труда и материальных ресурсов для планирования и прогнозирования отраслей животноводства РС(Я)со справочным материалом 2011</i>
РАСХОДЫ		Сумма	Примечание	
Расходы на приобретение сена 1,68*6000		10 080,00	Учитывается сено луговое, с учетом стоимости 6000 руб. за 1 тон.	
Расходы на приобретение сенажа 1,2*6000		7 200,00	Учитывается сенаж, с учетом стоимости 6000 руб. за 1 тон.	
Расходы на приобретение комбикормов		3 990,00	Стоимость одного мешка 40 кг., 950 руб.	
Затраты на электроэнергию		3 472,56	1 лампа по 100 ват, использование электронагревателя для воды по 0,8 кВт стоимость эл. энергии 4,55 руб. за 1 кВт., с учетом срока содержания скота в стойле как 212 дней в году	
Услуги ветеринара		670,00	Данная услуга производится на основании договора услуг ветеринара	
Вода		12 720,00	Подвоз воды рассчитан только в срок содержания скота в стойле (212 дней), с учетом стоимости услуг водовоза 200 руб. за 1 бочку/200 л.	
Всего		38 132,56		

Заключительные положения

Расходы, установленные в табл.1 рассчитаны на основании метода сопоставимых рыночных цен(анализ рынка), нормативного метода, тарифного метода и затратного метода.

В случае роста цен указанные расходы будут проиндексированы по мере роста цен.

Расходы, указанные в пункте 3 настоящего порядкана содержание одной дойной коровы, являются плановыми и могут быть использованы в качестве отчетности гражданами, получившими субсидию.

Отчетный период будет считаться с 1 января по 31 декабрятекущего года, при этом, целевым использованием полученныхсубсидий будетсчитаться сохранениепоголовья дойной коровы гражданином, ведущим личное подсобное хозяйство.

--- МУУС УСТАР 27 КҮНЭ -- САҢА ӨРӨСПҮҮБҮЛҮКЭТИН КҮНЭ ---

Далааһыннаах салайааччы!

Хамсык туран, үгэс буолбут сирэй көрсөн үөрэтии тосту уларыйан турар. Кылаас чааһа, о.д.а.тэрээһин интэриниэскэ көспүтэ сылтан орто. Онон үөрэтэр да ньыма уларыйда.

Ааспыт күһүн Судаарыстыбаннас күнүн иннинэ үөрэнээччилэрбитигэр Саха өрөспүүбүлүкэтин төрүттэспит үтүө дьоммут туһунан кэпсээри, кинилэр өйдөбүннүктэрин кэрийэн бийдийэбэ устарга сананныбыт. Ол чэрчитинэн, бастаан Орджоникидзе болуоссатыгар Б.Ойуунускай, Киров уул. И.Барахов, ХИФУ иннигэр М.Аммосов, “Эргэ куоракка” С.Аржаков, С.Васильев мэнэлэрин уһуллубут. Онтон кинилэр кэннэ Саха АССР Совнаркомун 4-с бэрэссэдээтэлинэн үлэлээбит, судаарыстыбаннаспыт атабар туруутугар үөһэ ахтыллыбыт саха омул чулуу бэрэстэбиитэллэрин кытта бииргэ үлэлээбит Иван Николаевич Винокуров туһунан устараы гыммыппыт, биир да өйдөбүннүк да, уулусса да суох эбит. Бэл, быыкаа мас дуоска ыйамматах! Сөхтүбүт, улаханньык кыбыһынныбыт.

Хайахпытый, тугу да булбакка интэриниэт ситимин хасыһан көрдүбүт эрэри, онно да матырыйаал кэмчи эбит. Арай, дьонтон туоһулаан И.Н. Винокуров аатын үйэтитиигэ усулорт салайааччыта, устуоруга, энтузиаст М.Е. Друзьянов үлэлэһэ сылдьарын биллибит. Михаил Егорович биир киһи холугар, чаччы, элбэһи үлэлээбит, И.Н. Винокуров туһунан баай матырыйаалы хомуйан кинигэ таһаарсыбыт, кини суолун хайан Москва, Казань, Оренбург, Самара, Бузулук о.д.а. куораттарга тийэтэлиин сылдьыбыт, Винокуров аймахтарын кытта сибээһи олохтообут.

2022 с. өрөспүүбүлүкэбит төрүттэммитэ 100 сылын бэлиэтээри олоробут. Ол чэрчитинэн судаарыстыбаннаһы төрүттээбит чулуу дьоммут ааттарын, үлэлэрин-хамнастарын сагалыы көрөн үйэтитэр үлэ-хамнас барар. Оттон онук кэмнэ Иван Винокуров курдук бөдөн судаарыстыбаннай-бэлийтичэскэй диэйэтэл, кизэн билиилээх, эр санаалаах салайааччы умнуллара сатаммыт. Кини аатын үйэтити биир бөһүөлэк, оскуола эрэ иһинэн буолбакка, өрөспүүбүлүкэ таһымынан ытыллыахтаах.

Иван Винокуров: кини кимий?

И.Н. Винокуров 1893 с. кулун тутар 25 күнүгэр Боотуруускай улуунун Хайахсытыгар(билингитэ Чурапчы Арыылааба) аҕабыт дьыэ кэргэнигэр төрөөбүт. Хайахсыт алын сүһүөх оскуолатын, Дьокуускайдаагы духобунай сэмизээрйини бүтэрэн баран, 1915 с. Казаннаагы духобунай академияҕа үөрэххэ кирибит.

Иван үөрэххэ баҕалаах,олус дьоһурдаах эбит. 1915 с. Казаннаагы Духобунай акадьыамыйаҕа үөрэнэ кириэр.1917 с. 3-с кууруска үөрэнэ сылдьан,үтүө баҕатынан 2-с үрдүк үөрэхтэр. Казаннаагы университет Физмат факультетыгар туттарсан кирибит. Ачастааттарыттан көрдөххө, хайатыгар да туйгуннук үөрэммит.

1918 с. устуудьоннуу сылдьан 5-с аттаах аармыйа 25-с чапаевскай дивизиятын ыстаабыгар полит үлэһит буолар, хомуньуус баартыйатыгар кириэр. 1923 с. диэри Самарскай губерния Бузулугар учууталынан, үөрэҕири сэмиздиссэинэн, атыы-эргиэн этэрэтин салайааччытынан, о.д.а. эпизиттээх дуоһунастарга ананан үлэтиир. Ол сылдьан Елизавета Агрономова диэн учуутал кыһы кытта холбоһон, икки оҕолорон.

1923 с. И.Н. Винокуров Москваҕа РКП (б) XIII сийиэһигэр тийэ сылдьан М.Аммосовы, И.Бараховы көрсөр, кинилэр Винокуровы төрөөбүт Сахатын сиригэр ыныраллар. Ол түмүгэр кини Үөрэх уонна доруобуйа харыстабылын наркомунан ананан, төрөөбүт дойдутугар кэлэр.

Үөрэх эйгэтигэр

1918 с. кыһыл аармыйа кэккэтигэр Уралга, Поволожьеҕа, Сибиргэ сэбиэскэй былааһы олохтоһор. Сэбиэскэй былааһы олохтоһот, Самара күбүөрүнэтигэр учууталынан, онтон уезд үөрэҕири салаатын сэбиэдиссэинэн, атыы-эргиэн этэрэтин салайааччытынан, үөрэҕири үлэһиттэрин сойууһун салалтатын бэрэссэдээтэлинэн, онтон да араас эпизиттээх дуоһунастарга ананан үлэтиир.

1924 с., Совнарком бэрэссэдээтэлинэн талыллаат, 8-19 саастаах ыччаттарга 2 сүһүөхтээх анал оскуолалары арыһан үлэлэтэр.Иккис сүһүөбү бүтэрбит ыччаттар үрдүк үөрэххэ кириэр бырааптаналлар. Оскуолаттан итэбэл бүтэһиктээгин

араарыллар. Ити кэмнэ үөрэх былаана өрөспүүбүлүкэ олохтоох онорон таһаарытын кытта ыкса ситимнээхтик ыытыллар.

Иван Николаевич учуутал булгуччу педагогика түөрүйэтин, уопастыбаннай уонна айылҕа билимнэрин, төрөөбүт тылы уонна литэрэтирэнни билэр буолуохтаабын туруорсубута. “Долой неграмотность!” уопастыбаны төрүттээн, нэһилиэнньэни бүттүүн үөрэхтиргэ үлэлэспитэ. Кылгас кэм иһигэр 119 тыһ. киһини ааҕар-суруйар гынарга сорок туруорбута. Саха сиригэр тыйыс усулуобуйатыгар нэһилиэнньэ алаастарынан-сыһыларынан, туунадаранан кизэнник тарбанан олорорун учуоттаан оскуола хайаан да интэринээттээх буолуохтаах диэн анал үлэни ытар.

Саха тылын бары оскуолаларга булгуччулаах биридимизмт быһыытынан киллэрэр. Атын биридимизттэр учубуньуктарын саха тылыгар тылбаастатан, төрөөбүт тылынан үөрэтиини көбүлээн олоххо киллэрэр.

Кини быһаччы кыттыһытынан дьону эмитири тэрилтэлэр материальнай базалара ханаабыта.

Оччолорго анал идэлээх олохтоох каадыр тийибэтинэн, политехническай техникуму арылары көбүлүүр. “Т/х кэпэрэтииптэрэ онорон таһаарар тэрилтэ буолуохтаахтар” диэн, күөллэри хордорон ходоһа сириг таһаартарар, бүтэйдэтэр, от охсор уопастыбалары тэрийэр.

Кини бэрт уустук кэмнэ өрөспүүбүлүкэ култуурата, үөрэҕириитэ, доруобуйа харыстабыла сүһүөбэр турарыгар үлэлэспитэ.

Хотугу сир кыһалбалара уонна “Алдан золото”

Докуомуоннарга көстөрүнэн хотугу сир уонна олохтоохторун кыһалбатын билсэр буолан, эбэнкилии билэр, санарар эбит.

1925 с. И.Винокуров Москваҕа Саха сириг бэрэстэбиитэлинэн ананан барар. Ол олорон, М.Аммосовы уонна И.Бараховы кытта монкурууттаан эрэр “Холбос” тэрилтэни өрүһүйэр сыаллаах, Сталинна уонна Молотовка туруорсар суруктары суруйар, “Холбоһу” өрүһүйсэр.

1928 с. дойдутугар кэлэн эргизэн-бырамыысыланнас наркомунан үлэтиир. Докумуннартан көрдөххө, И.Н. Винокуров биир бастагынан хотугу аҕыйах ахсааннаах норуоттар кыһалбаларын өрөспүүбүлүкэ таһаарыгар туруорсубут. Хотугу улуустарга таһаарса суудуналарынан таһыллар буоларын, почта, араадыһа сибээһэ олохторун ситиспит. Таһаһыттары барыларын булт саатынан хааччыйтарбыт, 33 нэһилиэккэ ысыкылааттаах маҕаһыһынары арыйтарбыт, мэдиссиинэ үбүлээһинин үрдэппит.

И.Н. Винокуров бырамыысыланнас эйгэтигэр эмиэ үгүс кылаатын киллэрбитэ. Ол курдук, “Алданзолото” туһунан докумуннартан көстөрүнэн, кини көмүс бырамыысыланнаһыттан кириэр үп өрөспүүбүлүкэҕэ эмиэ хааларын, тэрилтэ Саха сириг кытта быһаччы үлэлэһэрин, олохтоох үлэһит элбиригн ситиспитэ. Ол түмүгэр “Алданзолото” салалтатыгар, көмүс бириискэлэригэр саха бастагы инженердэрэ баар буолбуттара.

1924 с. Дальревком Алдан-Төмтөөн, Тунгир-Өлүөхүмэ, Майскай оройуоннары, Алдан-Зей, Халыма уокуруктарын, оттон Иркутскайдаагы губисполком Битимм буолаһын уонна Ленскэй уокуругун бэйэлэригэр холбуур бырайыагы киллэрэн, Саха сириттэн арааран барбыттара. Ол сыл кулун тутарыгар өрөспүүбүлүкэ салайааччылар, ол иһигэр Иван Винокуров, утары күүстээх үлэни ыыталлар, анал уураах таһаараллар. Итини сэргэ И.Винокуров Чуумпу байбалга тахсан, Японияны уонна Эмиэрикэни кытта экзэмиичэскэй сыһыаны олохтуур туһуттан, Айдан пурдун Саха сиригэр холбуур тыын болпуруоһу туруорсар. Салгыы 1925 с. Уһук Илин кыраай Алдан уокуругун (билингит Алдан, Нерюнгри) бэйэлэтигэр холбонмутун бырачыастаан, Барахов, Аммосов уонна Винокуров улахан үлэни ыыппытара. Кинилэр 1926 с. ыам ыйыгар Алдан көмүһэ хаалыылаах Саха сиригэр экзэмиичэскэй, бэлиитичэскэй суолталаабын, Дьокуускайтан таһааһы таһыы Өлүөнэ-Алдан өрүстэринэн тизлэрэ табыгастаабын, соботох бырамыысыланнай тэрилтэ буоларын туһунан И.В. Сталинна, В.М. Молотовка кириэн дакаастаабыттара. Анаардас ити

сыл икки ыйын иһигэр Винокуров Сталинна тус бэйэтигэр үс төгүл кириэ сылдьыбыта докумуонна хаалбыт. Ол түмүгэр собуруу улуустарбыт былдьамматахтара.

Далааһыннаах салайааччы

И.Н. Винокуров 1926-28 сс. Москваҕа постпредствоҕа үлэлээбитэ. Ити сылларга кини ССРС Билимнэ академиятын кытта үлэлэһэн, Саха сиригэр билим кэлим эспэдииссийэтин тэрийтэрэргэ үлэлэспитэ. Ол түмүгэр өрөспүүбүлүкэ экзэмиичэскэй сайдыахтаах хайысхалара чопчуламмытара, үгүс билим суруйуута, кинигэ бэчээттэммитэ, кэлин бырамыысыланнаһы баһылааһын, үөрэҕири, мэдиссиинэ тупсубута.

Эмиэ ити сылларга И.Винокуров бар дьон үөрэхтэнэрин туһугар Дьокуускайга Пушкин библиотэтиктэтигэр үгүс кинигэни хомуйан бэлэх ыыппыта, бэйэтин чааһынай кинигэлэрин туттарбыта. Кини Москваҕа үлэтиир кэмнэригэр Г.Петровскай, Е.Ярославскай, С.Орджоникидзе курдук биллэр салайааччылар уустук болпуруостары туруорсарыгар күүс-көмө, сүбэ-амабуолбуттара. Кизэн билиилээх, үөрэхтээх сүбэһиттэрдээх буолан, үлэтэ ордук таһаарылааммыта.

И.Н. Винокуров киһи быһыытынан сизэрдээх, кырдыксыт салайааччы, дьону “үрүн-кыһыл” диэн араарбат, төрөөбүт дойдутун туһугар дьин-чаччы ыалдьар киһи буолан, Саха сиригэр араас кэмнэргэ өрө турууларга кыттыбыт дьону анаардастыы хаайар, ытар табыллыбатын, ол инникитэ суоһун өйдөтөр уонна быһаарар үлэни күүскэ ыыппыта. Холобур, 1924-25 сс. сэбиэскэй былааһы кытта биир санаалаах тонустар аптаныамыйа туруорсалларын кытта сөбүлэһиэххэ уонна кинилэргэ ытыллыбыт амньыыстыһаны үүнэ-тэһиинэ суох барда диэн кириитикэлээбит эбит.

1920-с сс. өрөспүүбүлүкэ салайааччылар сир реформатын, үөрэхтээһини, доруобуйа харыстабылын, култуураны, урамньыны (искусство) сайыннарыы үлэтин харса суох ыыппытара. Салалтаҕа олохтоох дьону кыттыһынарыы, олохтоохтортон идэлээх каадырдары бэлэмнээһин, саха дьахталлара тэн быраабы ылыылар курдук уустук болпуруостары быһаарбыттара. Ону таһынан хотону дьыттэн араары бу кэмнэргэ ытыллыбыт.

Саха сиригэр суол-иис мөлтөбүнэн сибээстээн, Аммосовы уонна Бараховы кытта ССРС үрдүк салалтатыгар, чуолаан Валериан Куйбышевка өрөспүүбүлүкэҕэ авиация сайдара сүрүн орооллаабын уонна «Дьокуускай-Амур» тимир суол тутуутун 5 сыллаах былаанна киллэрэр туһунан туруорсубуттара. Бу кэскиллээх бырайыактартан салгын флота тутта олоххо киллэриллибитэ, бастагы сөмөлүөттэр Дьокуускайга көтөн кэлбиттэрэ. Онтон тимир суол үйэ анаарынан бу тигинээн кэллэ.

1930 с. Винокуров эргизэн академиятыгар үөрэххэ ыытыллар. Кини үөрэҕин бүтэриитигэр САСР тэрийэр-хааччыгар (снабжение) наркомунан ананан таһаарыылаахтык үлэлээбитэ. 1933 с. Иркутскайга Илинни Сибиир кыраай исполкомугар САСР-тан бэрэстэбиитэлинэн үлэтиир.

И.Винокуровы 1933 с. иккистээн КСК Саха сириг бэрэстэбиитэлинэн анаммыта. Ити кэмнэргэ кини үрдүк анал идэлээх олохтоох каадырдары бэлэмнээһингэ, култуура, онорон таһаарыы, бырамыысыланнас сайдыытыгар үгүс үлэни ыыппыта. Дойду салалтатын ыйыытынан хас даҕаны автономнай өрөспүүбүлүкэ Төрүт сокуонун онорсубута, Казах, Кыргыыс өрөспүүбүлүкэлэрин кыраныссаларын тыырсыбыта.

Үйэтити уонна “норуот өстөөгө”

Архыып докумуннарын уонна дьыэ кэргэнин хаартыскаларын көрдөххө, биир интэриэһинэй түгэн киһи болҕомтотун тардар.

1925 с. Саха сириг бэрэстэбиитэллэрэ Бакуга I тюркологическай сийиэскэ айаннаабыттара. Ол эрэри А.Е. Кулаковскай Өймөкөөннө өрө турбут олохтоохтору уоскута сылдьан тымһынан, Москваҕа тийээн ыалдьан хаалан, сийиэскэ Алампа, Күндэ уонна Барахов эрэ барбыттара (Өксөкүлээх Өлөксөй карательнай этэрээти ыыталларын

оннугар бэйэтэ тылланан, эйэни олохтуур дэлэгэссэийэни тэринэн барбыта хорсун быһыыга тэннээх). Иван Винокуров Өксөкүлээҕи ыарыылы хаалбыта, кэпсэтии ыытан эппэрэссэийэлэппитэ эрэри, Алексей Елисеевич уһаабатаҕа, 1926 с. бэс ыйыгар тыһа быстыбыта.

И.Н. Винокуров бэйэтэ 1935 с., күөҕэйэр күнүгэр сылдьан, соһуччу быстыбыта. Кини олоһун тигэх күннэригэр диэри төрөөбүт Сахатын сириг туһугар өйдүүн-сүрэхтиин кыһаллан туран үлэлээбитэ. Элбүт күнүгэр остуолуттан Саха сириг хотугу оройуоннарыгар култуурунай баазалары кизэнник тэрийэр туһунан докумуону булбуттара. Ол күн илии баттаммыт этэ.

Ити сыл тохсунньу 20 к.Саха сириг КСК-тин уонна Совнаркомун уураабынан, өрөспүүбүлүкэ атабар туруутугар сүткэн кылаатын, уһулуччу үтүөтүн-өһөтүһүнүн, И.Н. Винокуров аата Национальнай библиотэтикэҕэ, Дьокуускайдаагы кооперативнай техникумга уонна Таатта улуһугар сана тутулла турар оскуолаҕа инэрлиллибитэ, кини аатынан Дьокуускайдаагы кооперативнай техникумга 2 (200-түү солк.), рыбтехникумга 2 (200-түү солк.), Москваҕа промакадемияҕа 2 (400-түү солк.истипиэндийэлэр олохтоммуттара.

Хомойуох иһин, Винокуров өлөн баран, 1938 с. Аммосов, Ойуунускай, Барахов уонна Мегежескэй дьыалаларынан сымыйанан хараардыллан, “норуот өстөөгө”, “националист”, “үстүйүүн” аатырбыта. Туох баар бары үлэтэ, ситиһиитэ сотуллубута. Аатын тэрилтэлэртэн уһулбуттара. Кэргэттэрэ бизнсийэлэрэ быһыллан, дьылэрииттэн үүрүлүбүттэрэ. Аата ааттаммат буолбута. 2003 сыллаахха диэри. Аймах-билэ дьыно “хата, эрдэ өлөн Ойуунускайдаах курдук сору-муну көрөөхтөөбөккө барбыта эрэ үөрдэр. Ол гынан баран, кэлин, 1937-38 сс. диэри этэһнэ сылдьыбыта буоллар, төһө да суутаннар, аата-суола атын чулуулары кытта устуоруйа илиһиһиттэн түһэн хаалбакка, тэннэ ахтылла сылдьыа эбитэ буолуо” диэн курутууан олорон ахталлар.

Улуу киһи сыдыааннара

Иван Николаевич кэргэнэ Елизавета Петровна Бузулукка, Дьокуускайга учууталынан, кэлин Москваҕа завуһунан, дириэктэринэн, Районо иниспиктэринэн үлэлээбит. Кыһа Татьяна ийэлээх аҕатын курдук учуутал идэтин баһылаан үтүөкэн үлэһит буолар. Уола Виктор байыаннай авиационнай оскуоланы бүтэрэн, Аҕа дойдутун летчик буолан көмүскүүр. 1943 с. бааһыран, таанкаҕа көһөн, Берлин куораты ылсар. “Германияны кыайыы иһин” мэтээллээх, Аҕа дойду Улуу сэриитин II-с истиэпэннээх уорданаах. Сэрии кэнниттэн Москва географическай оскуолатын электроразведка үөрэҕин бүтэрэн, олоһун ньиэл, гаас эйгэтигэр аныыр. Идэтинэн Албанияҕа, Кытайга, Индияҕа үлэтиир. Оҕо-уруу, сизэн бөбөлөөхтөр.

Аата ааттаныа, үйэтитиллээ

И.Н. Винокуров сырдык аата бар дьонугар 2003 с. эрэ төһүнүбүтэ. 2016 с. СӨ дэлэгэссэийэтэ кини үлэлээбит Бузулугар бара сылдьан мемориал дуоскатын ыйаабыта, дьобус сквери арыйбыта. 2016 с. Москваҕа чурапчылар тэрийбит ыһахтарыгар ыччаттара кэлэн барбыттара, дьыэ кэргэнин, сыдыааннарын кытта сибээс олохтоммута. 2018 с. хос сизэн Григорий Винокуров эһэтин төрөөбүт, улааппыт, үлэлээбит сиригэр, Чурапчыга дьонун-сэргэтин кытта көрсөн барар.

Түмүгэр өрөспүүбүлүкэ 100 сылын көрсө норуотун иннигэр олоһун анаабыт, үтүө үлэһит, салайааччы Иван Николаевич Винокуров аатын үйэтитиигэ төрөөбүт-үөскээбит Сахатын сиригэр ситимнээх үлэ ытыллыа, кини куоралпытыгар кини аатынан уулусса, тэрилтэ, мэнэ бэлиэ баар буолуо, аата өрөспүүбүлүкэбитин төрүттээбит уонна салайыт чулуу уолаттарбытын кытта тэннэ ааттаныа диэн биһиги, ыччат дьон, эрэнэбит! Кырдык күннээбэр сырдык. Кырдык курдук күүстээх күн анныгар туох да суох. Кини дьулуруун, дьон туһугар үлэтин, көнө, ыраас сүрэгүн бар дьон биллини! Кини кылгас, сырдык олоһун холобуругар иитиллэн, дьулуурдаах, эр санаалаах, кырдыксыт, кыһамньылаах, сатабыллаах ыччаттар үүнэ турдуннар!

Степан НОЕВ,
Саха гимназиятын учуутала,
Саха өрөспүүбүлүкэтин
эдэр ыччат бырабыгытальыстыбатын
чилинэн.

--- ТЫА ХАҢААЙЫСТЫБАТА ---

СААСКЫ ЫҢЫЫГА БЭЛЭМНЭНИИ

Быйыл кыһын кэлинни сылларга өтөрүнэн буолбатах тымныылар түстүлэр. Сааскы ыйдарга даҕаны элбэх хаар түстэ, чысхааннаах дыйбардаах буолла. Ол эрэри айылҕа уларыыр кэминэн, сотору хаар ууллан, хара сиргэ үктэниэхпит. Айылҕаны кэтээн көрөөччүлэр, билгэһиттэр этиилэрэ, анаарыылара, сүннүүнэн сөл түбэһэр. Кинилэр бары кэриэтэ кураан сайын кэлибэ диэн сэрэтэллэр.

Бу күннэргэ улууспутугар сааскы ыһыга бэлэмнэни ытыллар. Үлэ хайдах барарын Чурапчытаагы Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын салайааччыта Марианна Пермякова билиһиннэрэр:

–Быйыл туорахтаах култуура 534 гектарга ыһыллара былааннаар. Сүннүүнэн, 3 тэрээһиннээх хаһаайыстыба ылсан үлэлиэхтэрэ—“Мындабаайы” ТХПК, “Комплекс” бааһынай хаһаайыстыба уонна Афанасий Седалищев бааһынай хаһаайыстыбата. Кинилэр 95 туюнна сизмэнэн хааччыныахтаахтар. “Мындабаайы” ТХПК уонна “Комплекс” бааһынай хаһаайыстыба “Старт” ХЭТ диэн Тюмень куорат тэрилтэтин кытары РС-1 сизмэни сайаапкалаабытара кыаллыбакка, элита сизмэни атыылаһарга дуогабардастылар. Афанасий Седалищев Уус Алдантан Дмитрий Илларинов хаһаайыстыбатыттан ыларга кэпсэтиилээх.

Хортуоппуй 39 гектарга олордуллуоҕа. Сыллата элбэх гектары ыһар Данил Павлов хаһаайыстыбата 30 гектарга олордор былааннаах, 50 туюнна сизмэ хортуоппуйу Татарстантан атыылаһан, миэстэтигэр абалтаран, хранилищетыгар уктарбыта. Хаачыстыбата үчүгэй. Улуус агрооскуолалара олордохтоох хортуоппуйдарын сизмэтин хаһааммытара, сорохтор булуннулар. Аһаҕас халлаан анынгар үүннэриллэр обуруот астарын “Эйгэ” кэпэрэтиип уонна Данил Павлов хаһаайыстыбата ыһыахтара. Кэпэрэтиип бу күннэргэ тэпилиссэлэрин

бүрүйдэ.

Бурдугуна уонна хортуоппуйунан дьарыктанааччылар “Туймаада” агрохолдинтан 6,5 туюнна карбамид, 1 туюнна азотфоска, 6 туюнна диаммафоска ыларга дуогабар баттаһыллыбыта, “Колос” ТЗЦ 39,6 туюннаны ыларга үбэ төлөммүтэ. Уобурдуулар Бэстээххэ кэллэхтэринэ, тизээн ылыахпыт.

Бу күннэргэ хаар чинэтиитин үлэлэрэ түмүктэнилэр. Үөһээ этиллибит 3 улахан хаһаайыстыбаттан ураты Петр Трофимов, Семен Макаров, Афанасий Сивцев хаһаайыстыбалара бу үлэни ытыллар. Барыта 500-чэкэ гектар хаар чинэтилиннэ.

Күөх ыһыга 40 хаһаайыстыба үлэлибэ. Билинни туругуна, 1584 гектарга ыһарга сорукутанабыт (1081 гектар биір сылаабы, 503 гектарга эрдэтээби сылларга ыһыллыбыт өр сыллаах от). Сизмэ ыларга “Агрокорм” ХЭТ кытары 90,4 туюннаны ыларга дуогабардаспыпыт. “Туймаада” агрохолдинтан 1,9 туюнна суданскай от, 0,5 туюнна өр сыллаах от сизмэтин, “Якутагротрейд”—2,6 “Вика” сизмэтин уонна „Стартап” ХЭТ 50 туюнна эбиэс сизмэтин ылыахпыт.

Улуус дьаһалтата кормопроизводствоны сайыннарыы бырагырааматыгар үлэлэһэргэ үп көрүүбэ. Куонкуруска улуус сайаапкатын Тыа хаһаайыстыбатын министиэристибэтигэр ытыттыбыт. Үбүлээһин кормовой култуура сизмэтин уонна тизхиныкэ атыылаһытыгар, күрүө тутуутугар көрүллэрэ былааннаар.

Мелиоративнай үлэлэргэ КТР бырагырааматыгар кыттан, 6 хаһаайыстыба 200 гектар иэннээх сири чөлүгөр түһэриэхтэрэ. “Мындабаайы” ТХПК, Иван Сергеев, Виктор Петров, Михаил Михайлов, Гаврил Попов, Николай Лыткин, Петр Кривошапкин хаһаайыстыбалара үлэлиэхтэрэ.

Быйылгы ыһыны сааскы сииги баттаһа, кылгас болдьоххо, хаачыстыбалаахтык ыһарга былааннаабыт.

Кэпсэттэ Алексей СЛЕПЦОВ.

--- ТЫА СИРИН САЙДЫТА ---

«Дорожник» ХЭТ үөрүүлээх сонуну иһитиннэрэр

Быйылгы 2021 сылга “Халыма” бэдэрээлинэй суолга эрдэ былааннамыт үлэлэргэ аукцион буолан түмүктэннэ.

Ол түмүгүнэн, 78-90 биэрэстэлээх учаастакка “Сельдострой” ХЭТ, салгыы 90-105 биэрэстэлээх учаастакка “Мегинские автомагистрали” ХЭТ,

салгыы 105-120 биэрэстэлээх учаастакка “Сельдострой” ХЭТ уонна 120-135 биэрэстэлээх учаастакка “Дороги Саха” САО кыайылаах тахсан, биіргэ үлэлэһэр хантараакка илии баттастылар. Бу үлэлэр 2022 сыл күһүнүгэр түмүктэнэллэрэ былааннаар. Ону тэнэ былырыын сабаламмыт 149-162 биэрэстэлээх учаастагы “Мегинские автомагистрали” ХЭТ быйыл, о.э. алтынны ыйга барытын бүтэрэн, үлэтин түмүгүн анал хамыһыһа туттарыаҕа. Хаһыс да сылын оноһулла сатыыр 142-148 биэрэстэлээх учаастак

сүрүн бэдэрээччигэ “Дорисс” ХЭТ хантараабын болдьоҕо тохотуллан, санаттан аукцион ытыллыахтаах. Инники былаанна, кэлэр сылтан сабалаан, 177 биэрэстэттэн ыла, хапытаалынай өрөмүөн үлэлэрэ, ол иһигэр Чурапчы иһинэн аһар учаастакка суолу сырдатар аныгы лаампалар туруорулуохтара. Көстөрүн курдук, Төнүлү аспаал суолуттан сабалаан, Төлөй-Дирингин араһыһыгар диэри учаастакка бу сайын улахан үлэ ытыллыаҕа. Кэлэр-барар тырааныспардарга кыра күчүмэбэйдэр үөскүөхтэрэ

эрээри, суол үлэһиттэрэ айаны харгыстаабат миэрэлэри ылыахтара. Убаастабыллаах суолпардар, айанныттар! Үрдүк култууралаах, тулуурдаах, ону тэнэ сэрэхтээх буоларгытыгар ынырабыт. Олох кыра кэминэн, төрөөбүт Өрөспүүбүлүкэбит төрүттэммитэ 100 сыллаах өрөгөйдөөх үбүлүөйүн көрсө, Чурапчы-Аллараа Бэстээх икки ардыгар аспаал бүрүөһүннээх суол тыргыллара чугаһаатар-чугаһаан иһэр. Бу – бары да уруккуттан ыра санаа оностубут баҕабыт буолар.

“Дорожник” ХЭТ пресс-киинэ.

--- УСПУОРТ ---

Кыра саастаах оҕолорго ыстанаҕа күрэхтэһии тэрилиннэ

С.А. Новгородов аатынан Чурапчы орто оскуолатын физкултуураҕа учууталларын уонна Оҕо успуорт оскуолатын көбүлээһининэн, кыра саастаах оҕолорго кылыы күрэхтэһиитэ буолла. Чурапчы нэһилиэктериттэн уонна оскуолаларыттан, ыаллыы сытар Таатта улуһуттан барыта 71 оҕо кэлэн кытынна.

Д.П.Коркин аатынан интэринээт-оскуола үөрэнээччилэрэ, Иван Чиркочев иитиллээччилэрэ: успуорт маастарыгар хандьыдааттар Ярик Петров,

Нарыйаана Салышева уонна 1 разрядтаахтар Валентин Афанасьев, Ларик Чиркочев кыайа-хото судьуйалаабытара күрэхтэһии уратытынан буолла. Судьуйа оҕолор бары биір формалаахтара, эбээһинэстэрин билэллэрэ, тутта-хапта сылдьаллара күрэхтэһиини кизгэттэ, таһымын үрдэттэ, тэрийээччилэр махталларын ылыан ыллылар.

Күрэхтэһии бары көрүннэ 5 ыстаныыга (туоска) ытытылынна.

Саамай кыра саастаах, 2011 сыллаах кыргыттарга

Иванова Сайаана (ЧСОШ-2) 9 м 99 см кылыһан, 10 м 79 см ыстанан, 8 м 58 см куобахтаан, үс көрүн түмүгүнэн 29 м 36 см көрдөрүүлэнэн, абсолютнай чөмпүйөөнүнэн буолла. Уолаттарга Захаров Юра (Хатылы) 10 м 49 см кылыһан, 10 м 25 см ыстанан, 8 м 47 см куобахтаан, үс көрүннэ 29 м 21 см көрдөрүүлэнэн чөмпүйөөннээтэ.

2010с. кыргыттарга Дьячковская Карина (ЧСОШ-1) кыайылаабынан буолла. Уолаттарга Готовцев Дамир (Таата) үс көрүн түмүгүнэн 31 м 47 см түһэн чөмпүйөөннээтэ.

2009с. кыргыттарга, күүтүллүбүтүн курдук, Кытаанахтан Борисова Сайаана кыахтаахтык бастаата: кылыыга - 13 м 02 см, ыстанаҕа - 12 м 80 см, куобаха - 10 м 35 см-2 миэстэ. Уолаттарга Диринтэн Петров Кирилл үс көрүн түмүгүнэн 34 м 34 см түһэн чөмпүйөөннээтэ.

2008с. кыргыттарга Сивцева Алина 32 м 86 см көрдөрүүлээх 1 миэстэ. Уолаттарга Кулун тутар 24-25 күннэригэр Дьокуускай Куоракка «Модун» успуорт комплексыгар ытыллыбыт күрэхтэһии чөмпүйөөнэ, призера Ким Эрсан (гимназия) үс көрүннэ 39 м 40 см көрдөрүүлэнэн, абсолютнай чөмпүйөөн буолла!

“Инникитин манньк күрэхтэһиилэр өссө да буола туралларыгар баҕарабыт”, - диэн төрөппүттэр, физкултуура учууталлара баҕа санааларын этилэр. Онно сөбүлэһэр сөптөөх. Ол курдук, хас кыра да, улахан да күрэхтэһииттэн, кыттааччылар көрдөрүүлэрэ туһан, улаатан иһэр буоллаҕа. Ордук кыра, орто саастаах оҕолор түргэнник эбиллэн, күүһүрэн, хамсаныылара чочуллан иһэр.

Бу үөһэ ааттаммыт уонна 2-3 миэстэлэри ылбыт оҕолор инникитин үчүгэйдик дьарыктаннахтарына, Чурапчы аатын дорбоонноохтук ааттатыахтара диэн эрэл улахан.

Владислав КРИВОШАПКИН.

Махтанабыт

Тапталлаах аҕабыт, эһэбит, аймахпыт, Хоту көһөрүллүү кыттылааҕа, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, өр сылларга Мугудайдаагы “Калинин” колхуос бэрэссэдээтэлинэн, Чурапчы оройуонун ойуур хаһаайыстыбатын дириэктэринэн үлэлээбит, Чурапчы улуунун, Мугудай, Чурапчы нэһиликтэрин Бочуоттаах олохтооҕо, Саха Өрөспүүбүлүкэтин тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, “Ытык сүбэ” бэлиэ анал хаһаайына, коммунист Дьячковская Петр Прокопьевич уһун, ыарахан ыарыыттан 93 сааһыгар олохтон туораата.

Күндү киһибитин сүтэрбит ыарахан күннэрибитигэр күүс-көмө, тирэх буолбут улууспут, нэһилиэкпит дьаһалталарыгар, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Түмэн дьокутаатыгар коммунист С.И. Никитиннэ, улуустаагы бэтэрээннэр Сэбиэттэрин бэрэссэдээтэлигэр М.Н. Матвееваҕа, Ойуур хаһаайыстыбатын кэлэктиибигэр, дириэктэр В.Г. Степановка улуустаагы үөрэх управлениетын салалтатыгар, “Березка” уһууаан кэлэктиибигэр, сэбиэдиссэй Е.И. Егороваҕа, профком бэрэссэдээтэлигэр А.Г. Седалищеваҕа, ыкса ыалларбытыгар, атаарсыбыт аҕам саастаах үөлээннээхтэригэр, Дьокуускайга, Чурапчыга олорор бары аймахтарыгар махталбытын тиэрдэбит.

Дьонуннаах олоҕу олорон ааспыт ытыктыыр эһэбит Петр Прокопьевич –ирдэбиллээх салайааччы, бэриниллээх үлэһит, коммунист, бастын саахымаччыт, истин аҕа табаарыс, аймах. Биһиги кини аатынан киэн туттабыт, холобур оностобут.

Нэһилиэк, улуус сайдыытыгар киллэрбит дьонун кылаатын улуунун дьонно-сэргэтэ өрүү өйдүү-саныы сылдьыахтара.

Оҕолоро, бары аймахтара.

БИЛЛЭРИИ/ ОБЪЯВЛЕНИЕ

Посельская Василий Васильевич аатыгар 2008с. бэриллибит Дириннээҕи агрооскуолаҕа суоппар идэтигэр үөрэммитин туһунан сибидиэтэлистибэ сүппүтүнэн, дынгэ суобунан аабыллар.

УЛУСНЫЙ (РАЙОННЫЙ) СОВЕТ ДЕПУТАТОВ МУНИЦИПАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ «ЧУРАПЧИНСКИЙ УЛУС (РАЙОН)» РЕСПУБЛИКИ САХА (ЯКУТИЯ) ТРИДЦАТЬ ШЕСТАЯ (ОЧЕРЕДНАЯ) СЕССИЯ
РЕШЕНИЕ № 151

с. Чурапча

от 22 апреля 2021 г.

Об утверждении Положения о молодежной палате при улусном (районном) Совете депутатов муниципального образования Чурапчинский улус (район)

В целях реализации на территории Чурапчинского улуса (района) проекта «Молодежная палата» тридцать шестая (очередная) сессия улусного (районного) Совета депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)» Республики Саха (Якутия) р е ш и л:

1. Утвердить Положение о молодежной палате при улусном (районном) Совете депутатов муниципального образования «Чурапчинский улус (район)».

2. Настоящее решение вступает в силу с момента его принятия.

3. Контроль исполнения настоящего решения возложить на постоянную депутатскую комиссию по социальной политике и здоровому образу жизни.

А.Т. Ноговицын, глава муниципального образования, А.А. Захаров, председатель улусного (районного) Совета.

Ойуур хаһаайыстыбатын бэтэрээнэ, сылгыһыта **ШАДРИН Василий Васильевич** олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Чурапчы лесничествота.

Кутурбаннын тиэрдэллэр:

Чурапчы сэлээннээтин олохтооҕо, кырдыаҕас күтүөттэрэ, улуус кырдыаҕас сылгыһыта Шадрин Василий Васильевич ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан, оҕолоругар, сиэннэригэр, хос сиэннэригэр, бары аймахтарыгар Макаровтар, Поповтар, Посельскийдар.

Болтоно нэһилиэгин олохтооҕо, үлэ бэтэрээнэ **ЕГОРОВА Евдокия Семеновна** уһуннук ыалдьан олохтон туораабытынан, уолугар, кыргыттарыгар, кийиитигэр, күтүөттэригэр, сиэннэригэр бары чугас аймахтарыгар дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Болтоно нэһилиэгин дьаһалтата, бэтэрээннэрин Сэбиэтэ.

- Ытыктыыр санаастара, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, Болтоно нэһилиэгин олохтооҕо Егорова Евдокия Семеновна ыалдьан олохтон туораабытынан, табаарыстарыгар Татьяна Афанасьевна, Николай Семенович Собакиннарда Егоровтар, Кириллиннэр, Гуляевтар, Сивцевтар, Ококовтар, А.Барашкова.

Оштрафован за привлечение к трудовой деятельности бывшего государственного служащего в нарушение антикоррупционного законодательства.

Прокуратурой Чурапчинского района проведена проверка соблюдения требований законодательства о противодействии коррупции при привлечении бывших государственных служащих к трудовой деятельности.

Установлено, что в муниципальное учреждение был трудоустроен бывший судебный пристав без надлежащего уведомления УФССП России по РС(Я) о принятии на работу бывшего государственного служащего.

В соответствии с ч. 4 ст. 12 Федерального закона от 25.12.2008 № 273-ФЗ «О противодействии коррупции» работодатель при заключении трудового или гражданско-правового договора на выполнение работ с гражданином, замещавшим должности государственной или муниципальной службы, обязан в 10-дневный срок сообщать о заключении такого договора работодателю государственного или муниципального служащего по последнему месту его службы. Неисполнение работодателем этой обязанности является правонарушением и влечет ответственность в соответствии с законодательством РФ (ст. 19.29 КоАП РФ).

В связи с допущенными нарушениями прокуратурой в отношении руководителя учреждения, возбуждено дело об административном правонарушении, предусмотренном ст. 19.29 КоАП РФ.

Постановлением суда от 13.04.2021 виновное должностное лицо привлечено к административной ответственности в виде штрафа на сумму 20 тыс. рублей.

В адрес руководителя муниципального учреждения прокуратурой внесено представление об устранении нарушений законодательства.

Нарушение законодательства устранено путем направления в УФССП России по РС(Я) соответствующего уведомления.

И.Г. ЧЕРКАШИН, и.о. Прокурора Чурапчинского района.

Олохтоохтор үнсүүлэринэн бэрэбиэркэ ыытылынна

Чурапчы улуунун прокуратуратын ирдэбиллэнэн региональной оператор чакчы толоруллубатах кытаанах коммунальной бөхтөрү хомуйуу өнөтүн иһин аабыллыбыт харчыны хат аахта.

Чурапчы улуунун прокуратурата ДЭС микрооройуонун олохтоохторун үнсүүлэринэн кытаанах бөхтөрү хомуйуу өнөтүн онорууга бэрэбиэркэни ыытта.

Бэрэбиэркэ кэмигэр быһаарыллыбытынан, ДЭС микрооройуонугар бөх хомуйар контейнердар суохтара билгэргэнэ. Ол эрэри, 2019 сылтан региональной операторынан чакчы оноһуллубатах кытаанах коммунальной бөхтөрү хомуйуу өнөтүн толоруу иһин эбии аабыы оноһуллубут.

Үөһээ ыйылыбыт өрүттэргэ олобуран, Чурапчы улуунун прокуратурата «Экологические системы Якутии» ХЭТ салайааччытын аатыгар сокуон кэһинитин туоратар туһунан представление киллэрдэ. Бу представление көрүллэн, ДЭС микрооройуон олохтоохторугар хат ахсаан оноһулунна.

Чурапчы улуунун прокурорун э.т. И.Г. ЧЕРКАШИН.

Хоптоҕо нэһилиэгин олохтооҕо, биригэ улааппыт, үөрэммит табаарыспыт, Арасыйыа уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин атах оонньууларыгар успуорт маастара

ЗАХАРОВ Иван Иванович

ыалдьан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр, биригэ төрөөбүттэригэр дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Дирин орто оскуолатын 21-с выпуһа.

Күндү тапталлаах ийэбит, эбэбит, хос эбэбит, Чурапчы орто оскуолатын Бочуоттаах учуутала, үлэ, тыыл бэтэрээнэ

ГУЛЯЕВА Евдокия Григорьевна

89 сааһыгар ыалдьан олохтон туораабытын билэр дьонугар диригник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Оҕолоро, кийиитэ, күтүөттэрэ, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ.

Кутурбаннын тиэрдэллэр:

- Тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ, тыыл уонна педагогической үлэ бэтэрээнэ Гуляева Евдокия Григорьевна олохтон туораабытынан, кыһыгар Татьяна Петровна Сивцеваҕа, кийиитигэр Дария Николаевна Гуляеваҕа, оҕолоругар улуус дьаһалтата, дьокутааттарын Сэбиэтэ.

- Тапталлаах ийэлэрэ, эбэлэрэ, хос эбэлэрэ, тыыл уонна педагогической үлэ бэтэрээнэ Гуляева Евдокия Григорьевна олохтон туораабытынан, кыһыгар Татьяна Петровна Сивцеваҕа, кийиитигэр Дария Николаевна Гуляеваҕа, оҕолоругар улуус дьаһалтатыгар биригэ үлэлээбит доһотторо, бэтэрээннэр Сэбиэттэрэ.

- Күндү ийэлэрэ, эбэлэрэ, үлэ, тыыл бэтэрээнэ, Чурапчы орто оскуолатын Бочуоттаах учуутала Гуляева Евдокия Григорьевна ыалдьан олохтон туораабытынан, “Саһа олох” эрдээксийэҕэ биригэ үлэлээбит кэллиэгэлэригэр Борис Дмитриевичкэ, кыһыгар Галина Петровнаҕа, кини биригэ төрөөбүттэригэр, кинилэр дьиз кэргэnnэригэр “Саһа олох” кэлэктиибэ, бэтэрээннэрэ.

Күндүтүк саныыр быраатым, убайбыт, Сылан нэһилиэгин олохтооҕо

НОГОВИЦЫН Анатолий Андреевич

бу дьыл муус устар 22 күнүгэр эмискэ ыалдьан олохтон туораабытын доһотторугар, билэр дьонугар диригник курутуйан туран иһитиннэрэбит.

Биригэ төрөөбүттэрэ.

Кутурбаннын тиэрдэллэр:

- Күндүтүк саныыр биригэ үөрэммит доһордору, Сылан нэһилиэгин олохтооҕо Ноговицын Анатолий Андреевич соһуччу олохтон туораабытынан, биригэ төрөөбүттэригэр, чугас аймахтарыгар биригэ үөрэммит доһотторо.

Күндү дьүөгэбит, доһорбут, СӨ тыа хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, СӨ Бочуоттаах туттааччыта, СӨ Бочуоттаах бэтэрээнэ, СӨ тыа хаһаайыстыбатын бочуоттаах бэтэрээнэ, «Туймаада» ФАПК бочуоттаах бэтэрээнэ, «Чурапчы улуунун сайдыытыгар үтүөлэрин иһин» үһүс истиэпэннээх бэлиэ хаһаайына

НОВГОРДОВА Анастасия Иннокентьевна

ыарахан ыарыыттан соһумардык олохтон туораабытынан, эдьийдэригэр Екатерина Иннокентьевнаҕа, Варвара Иннокентьевнаҕа, Мария Иннокентьевнаҕа дириг кутурбаммытын тиэрдэбит.

Е.И.Курашов аатынан Чурапчы орто оскуолатын 1967 сыллаахха үөрэнэн бүтэрбиттэр.

Ген. дириэктэр - **Н.М. СТРУЧКОВА**.
Кылаабынай эрдээктэр - **Л.В. ГОРОХОВА**.
Кылаабынай эрдээктэри солбуйааччы - **Е.Г. МАКАРИНСКАЯ**.
Тыа хаһаайыстыбата, экзнимик отдела - **А.М. СЛЕПЦОВ**.
Эппиэттиир сэкирэтээр, сурук отдела - **А.Н. ЗАХАРОВА**.
Кэрэспэдиэnnэр - **С.А. ЖЕНДРИНСКЭЙ, М.В. ПЕТРОВА**.
Танааччы - **Л.К. ПОПОВА**.
Бэчээттээчи - **Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ**.

Тэрийэн таһаарааччылар: СӨ Бырабытталыстыбата, Саха Өрөспүүбүлүкэтин “Саһабэчээт” Судаарыстыбаннай автономнай тэрилтэтин “Саһа олох” хаһыат эрдээксийэтэ. 677000, Дьокуускай к., Орджоникидзе уул. 31, 124 каб. тел/факс: (411-2) 34-39-17 e-mail: sakharechat@mail.ru. Россияҕай Федерация Россиянадаһор СӨ салалтатыгар 2020 с. бэс ыйын 3 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ - **ПН №ТУ14-00559**.

Эрдээксийэ аадырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 “а”.
Төлүпүөннэрибит: эрдээктэр - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru, сайт: sanaoloh.ru, instagram: @sanaoloh

Бэчээккэ саһаас: № 30 (11783)

Кээмэй: 1,5 бэч. лист

Аһсаана 1200. Хаһыат сыаната: 15

Ааптар сүрүһэр этилэр санаа редакция позициятыгар мэдүбү сөп түбэһэр буолбаттар. Сүрүһкэ ыйылылар чакчылар кырдьыктаахтарыгар этилэтиннэ ааптар тус бэлиэтэ сүгэр.

Хаһыат бэчээккэ бэриллэр графига: 16 ч 00 м. Бэчээккэ бэрилиnnэ: 16 ч 00 м. “Саһабэчээт” автономнай тэрилтэтин “Саһа олох” хаһыат эрдээксийэтигэр 26.04.2021 с. офсетка бэчээттэннэ. Типография аадырыһа: 678670, Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 “а”. Индекс: ПИ964. Хаһыат надизлэһэ иккитэ: оптуорунньука уонна бээтинсаһа таһар.